

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

8. november 2012*

Tollivõlg — Impordi- ja eksporditollimaksude tollivormistusjärgne sissenõudmine —
Tollimaksu arvestuskanne — Üksikasjalik kord

Kohtuasjas C-351/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Rechtbank van Eerste aanleg te Antwerpen (Belgia) 24. juuni 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 4. juulil 2011, menetluses

KGH Belgium NV

versus

Belgia riik,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: kohtunik A. Borg Barthet (ettekandja) viienda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud M. Ilešič ja M. Safjan,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. septembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

— KGH Belgium NV, esindajad: *advocaat* E. Gevers ja *advocaat* J. Gevers,

— Belgia valitsus, esindajad: M. Jacobs ja J.-C. Halleux,

— Euroopa Komisjon, esindajad: B.-R. Killmann ja W. Roels,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 82/97 (EÜT 1997, L 17, lk 1; ELT eriväljaanne 02/08, lk 179), (edaspidi „tolliseadustik”) artikli 217 tõlgendamist.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati kohtuasjas, milles KGH Belgium NV (edaspidi „KGH Belgium”) vaidleb Belgia riigiga, keda esindab Federale Overheidsdienst Financiën (föderaalne rahandusministeerium, edaspidi „rahandusministeerium”), küsimuses, kas viimati nimetatud valitsemisalas olev toll tegi tollivõla kohta arvestuskande tolliseadustiku artikli 217 lõikes 1 esitatud nõuete kohaselt.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

- 3 Tolliseadustiku artikkel 217 sätestab:

„1. Iga tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu summa, edaspidi „tollimaksu summa”, arvutab toll niipea, kui on saanud vajalikud andmed, ja märgib selle arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale (arvestuskanne).

Esimest lõiku ei kohaldata, kui:

- a) on kehtestatud ajutine dumpinguvastane või tasakaalustav tollimaks;
- b) seaduse alusel tasumisele kuuluva tollimaksu summa ületab summat, mis on määratud siduva informatsiooni alusel;
- c) kooskõlas komiteemenetlusega vastuvõetud sätete kohaselt ei pea toll tegema arvestuskannet, kui tollimaksu summa on teatavast tasemest madalam.

Toll ei pea sellise tollimaksu summa kohta arvestuskannet tegema, millest ei saa artikli 221 lõike 3 kohaselt võlgnikule pärast ettenähtud aja möödumist teatada.

2. Liikmesriigid määravad tollimaksu summa kohta arvestuskande tegemise üksikasjaliku korra. Selles korras võib olla erinevusi vastavalt sellele, kas silmas pidades asjaolusid, mis tõid kaasa tollivõla tekkimise, on toll sellest tuleneva maksusumma tasumises kindel või mitte.”

- 4 Tolliseadustiku artikli 221 lõige 1 sätestab:

„Niipea kui arvestuskanne on tehtud, teatatakse võlgnikule tollimaksu summa vastava korra kohaselt.”

Belgia õigus

- 5 Tollimaksude ja aktsiiside üldseaduse (loi générale sur les douanes et accises), mida on ühtlustatud 18. juuli 1977. aasta kuningliku dekreediga (*Moniteur belge*, 12.9.1977, lk 11425) ja kinnitatud 6. juuli 1978. aasta tollimaksude ja aktsiiside seadusega (loi concernant les douanes et accises, *Moniteur belge*,

12.8.1978, lk 9013) ning 1. jaanuarist 1994 muudetud 27. detsembri 1993. aasta tollimaksude ja aktsiiside üldseaduse muutmise seadusega (loi modifiant la loi générale sur les douanes et accises, *Moniteur belge*, 30.12.1993, lk 29031), (edaspidi „LGDA”) artikkel 1 sätestab:

„Käesolevas seaduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

6° arvestuskanne: tollivõlast tuleneva maksusumma arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale märkimine;

[...]”

6 LGDA artikkel 3 sätestab:

„Tollivõlast tulenevate maksusummade kohta arvestuskande tegemise kord ja nende summade tasumise tingimused sätestatakse Euroopa Ühenduse määrustes.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 7 Eelotsusetaotlusest selgub, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses olev vaidlus puudutab küsimust, kas rahandusministeeriumi valitsemisalas oleva tolli tehtud arvestuskanne KGH Belgiumil tekkinud tollivõla kohta on tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 alusel õiguspärane.
- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et põhikohtuasi puudutab tolli- ja aktsiisiameti 19. märtsi 2009. aasta ja Antwerpeni piirkondliku tolli- ja aktsiisiameti direktori 4. juuli 2008. aasta nende otsuste tühistamist, mille kohaselt KGH Belgium on kohustatud tasuma tollivõla põhisumma 3 620,52 eurot.
- 9 Rahandusministeerium esitas 26. novembril 2009 vastukaebuse, milles ta palus tunnistada 4. juuli 2008. aasta otsus põhjendatuks ja kehtivaks ning määrata, et tollimaksusumma on lõplik ja kuulub vaidlustamata tasumisele.
- 10 KGH Belgium väitis eelotsusetaotluse esitanud kohtus, et tolliseadustiku artikli 217 lõike 2 kohaselt on liikmesriigid kohustatud oma siseriiklikus õiguses kehtestama üksikasjaliku korra tolliseadustiku artikli 217 lõikes 1 ettenähtud arvestuskande tegemiseks, mis võimaldab võlgnikul kontrollida, kas siseriiklik toll on sellise kande tegelikult teinud, samas kui rahandusministeeriumi arvates ei ole liikmesriikidele pandud mingit sedalaadi kohustust.
- 11 KGH Belgium leiab veel, et Belgia õigusnormide puudumise tõttu ei saa asjaomast tollivõla arvestuskannet pidada tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 alusel õiguspäraseks.
- 12 Rahandusministeeriumi arvates kujutavad kõik tollivõla arvestuskanded, olenemata sellest, millisel andmekandjal need on kajastatud, endast tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 nõuetele vastavaid arvestuskandeid.
- 13 Rahandusministeerium rõhutab, et kuigi Belgia riigil ei ole kohustust siseriiklikus õiguses kehtestada õigusnorme, milles määratletakse tollivõla kohta arvestuskande tegemise üksikasjalik kord, on Belgia õiguses siiski sellised sätted olemas.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, et kui Belgia õiguses tuleb tõesti kehtestada arvestuskande tegemise üksikasjalik kord, siis kerkib küsimus, kas tolliseadustiku artikli 217 lõikega 2 on kooskõlas kehtivad Belgia õigusnormid tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 kohase arvestuskande tegemise üksikasjaliku korra kohta.

15 Neil asjaoludel otsustas Rechtbank van Eerste aanleg te Antwerpen menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [tolliseadustiku] artikli 217 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigid võivad tollimaksu summa kohta arvestuskande tegemise üksikasjaliku korra määramisel piirduda oma siseriiklikes õigusaktides selliste sätete kehtestamisega, mis sätestavad üksnes seda, et

— „arvestuskande tegemine” on nende siseriiklike õigusnormide kohaselt „tollivõlast tuleneva maksusumma märkimine arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale” ([LGDA] artikli 1 punkt 6)

ja

— tollivõlast tulenevate maksusummade kohta arvestuskande tegemise eeskirjad ja nende summade tasumise tingimused tulenevad Euroopa Ühenduse määrustest ([LGDA] artikkel 3),

või peavad liikmesriigid tolliseadustiku artikli 217 lõike 2 täitmiseks oma siseriiklikes õigusnormides ette nägema tolliseadustiku artikli 217 lõikes 1 ettenähtud arvestuskande tegemise üksikasjaliku korra, et võlgnik saaks kontrollida kas toll on sellise kande tegelikult teinud?

2. Kas tolliseadustiku artikli 217 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et juhul kui siseriiklikud õigusnormid sätestavad vaid seda, et

— „arvestuskande tegemine” on nende siseriiklike õigusnormide kohaselt „tollivõlast tuleneva maksusumma märkimine arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale” ([LGDA] artikli 1 punkt 6)

ja

— eeskirjad tollivõlast tulenevate maksusummade suhtes arvestuskande tegemise kohta ja nende summade tasumise tingimused tulenevad Euroopa Ühenduse määrustest ([LGDA] artikkel 3),

siis võib toll väita, et tema poolt tollimaksusumma kandmine vormile 1552 B või „paberivabasse tollimaksude ja aktsiiside andmebaasi” ja kõik kanded tollimaksusummade kohta, olenemata sellest, millisel andmekandjal need on kajastatud, kujutavad endast arvestuskannet tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 tähenduses?

3. Juhul kui tolli kanne vormil 1552 B kujutab endast arvestuskannet tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 tähenduses, siis kas tolliseadustiku artiklit 217 tuleb tõlgendada nii, et ainult tollivõlast tuleneva täpse maksusumma kandmine vormile 1552 B kujutab endast arvestuskannet tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 tähenduses?

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

16 Belgia valitsus tõi oma kirjalikes märkustes esile, et esitatud eelotsuse küsimused jäävad teatud määral väljapoole Euroopa Kohtu pädevust. Nimelt suunavad need küsimused eelotsusetaotluse esitanud kohtu kasutatud sõnastuses Euroopa Kohut võtma seisukohta teatud siseriiklike õigusnormide kooskõla kohta tolliseadustiku artikli 217 lõikega 2. Samas ei ole Euroopa Kohtu pädevuses hinnata liikmesriigi siseriikliku õiguse kooskõla liidu õigusega.

- 17 Selles osas tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kuigi Euroopa Kohtul puudub õigus ELTL artikli 267 alusel algatatud menetluse raames otsustada siseriiklike õigusnormide kooskõla üle liidu õigusega ning tõlgendada siseriiklikke õigus- ja haldusnorme, on Euroopa Kohus siiski pädev esitama eelotsusetaotluse esitanud kohtule kõik liidu õiguse tõlgendamise juhtnöörid, mis võimaldavad viimasel hinnata nimetatud normide kooskõla tema menetluses oleva kohtuasja lahendamisel (vt eelkõige 15. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-292/92: Hünermund jt, EKL 1993, lk I-6787, punkt 8; 6. märtsi 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-338/04, C-359/04 ja C-360/04: Placanica jt, EKL 2007, lk I-1891, punkt 36, ja 10. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-126/10: Foggia - SGPS, EKL 2011, lk I-10923, punkt 29).
- 18 Silmas pidades eelotsuse küsimuste sõnastust tuleb käesoleval juhul asuda seisukohale, et nende küsimustega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendada tolliseadustiku artikli 217 lõiget 2 nii, et tal oleks võimalik määratleda tollimaksu summa kohta arvestuskande tegemise üksikasjalik kord ning nõutava andmekandja liik ja lahendada küsimus, kas arvestuskandeks saab pidada märget üksnes tollimaksu täpse summa kohta.
- 19 Sellest järeldub, et eelotsusetaotlus tuleb tunnistada vastuvõetavaks.

Eelotsuse küsimused

- 20 Nende kolme eelotsuse küsimusega, mida on paslik uurida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas tolliseadustiku artikli 217 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellest tuleneb liikmesriigi kohustus määratleda oma siseriiklikes õigusaktides tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskande tegemise üksikasjalik kord, milles nähakse arvestuskande jaoks ette konkreetne andmekandja, ja et see, et arvestuskandeks saab pidada märget üksnes tollimaksu täpse summa kohta.
- 21 Tuleb meenutada, et tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 esimesest lõigust tuleneb, et arvestuskanne kujutab endast tolli poolt tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu summa märkimist arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale (16. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-126/08: Distillerie Smeets Hasselt jt., EKL 2009, lk I-6809, punkt 22).
- 22 Samuti tuleb meelde tuletada, et tolliseadustiku artikli 217 lõike 2 kohaselt määravad liikmesriigid arvestuskande tegemise üksikasjaliku korra, milles võib olla erinevusi vastavalt sellele, kas lähtudes tollivõla tekkimise asjaoludest on toll sellest tollivõlast tuleneva maksusumma tasumises kindel või mitte.
- 23 Kuna tolliseadustiku artikkel 217 ei näe ette üksikasjalikku korda „arvestuskande” tegemiseks selle sätte tähenduses ega seega ka tehnilisi või vormilisi miinimumnõudeid, siis tuleb arvestuskanne teha nii, et pädev tolliasutus märgib tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu täpse summa arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale eelkõige silmas pidades, et asjassepuutuvate summade kohta oleks arvestuskanne tehtud täie kindlusega ka maksukohustuslase seisukohalt (28. jaanuari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-264/08: Direct Parcel Distribution Belgium, EKL 2010, lk I-731, punkt 23).
- 24 Järelikult ei ole liikmesriigid kohustatud oma siseriiklikes õigusaktides määratlema tollimaksu summa kohta arvestuskande tegemise üksikasjalikku korda ning piisab tolli sise-eeskirjadest.
- 25 Pealegi on Euroopa Kohus nõutava andmekandja osas juba otsustanud, et tolliseadustiku artikli 217 lõikega 2 liikmesriikidele antud kaalutusruumi arvestades tuleb asuda seisukohale, et liikmesriigid võivad määrata, et arvestuskande tollivõlast tuleneva tollimaksu summa kohta võib teha asjaomase summa märkimisega protokoll, millega tuvastatakse kohaldatava tollialase õigusakti rikkumine ja mille on koostanud pädev tolliasutus (vt eespool viidatud kohtuotsus Distillerie Smeets Hasselt jt, punkt 25, ja eespool viidatud kohtuotsus Direct Parcel Distribution Belgium, punkt 24).

- 26 Seega ei näe tolliseadustiku artikli 217 lõige 2 ette mingit kohustust seoses kasutatava arvestusdokumentide andmekandjaga, sest elektrooniline või paberkandja on piisav tingimusel, et sinna on kantud tollimaksu täpne summa.
- 27 Nimelt tuleb meenutada, et andmekandjale konkreetse tollimaksusumma kandmise osas on käesoleva kohtuotsuse punktis 23 märgitud, et arvestuskanne tuleb teha nii, et pädev tolliasutus märgib tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu täpse summa arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale.
- 28 Kui kõnealune summa on siiski vale, siis ei ole kehtiv ka teatatud summa. Toll võib aga seda summat arvestusdokumentides korrigeerida ja sellest võlgnikule uuesti teatada.
- 29 Nimelt tuleneb tolliseadustiku artikli 221 lõikest 1, et enne sissenõutava tollimaksu summa teatamist peab liikmesriigi toll olema selle summa kohta teinud arvestuskande ning kui seda arvestuskannet ei ole vastavalt tolliseadustiku artikli 217 lõikele 1 tehtud, siis ei saa toll seda summat sisse nõuda, kuid tal säilib sellegipoolest õigus sellest summast uuesti teatada, järgides tolliseadustiku artikli 221 lõikes 1 ette nähtud tingimusi ja tollivõla tekkimise kuupäeval kehtinud aegumistähtaegu (vt eelkõige 9. juuli 2008. aasta määrus kohtuasjas C-477/07: Gerlach & Co., punkt 30, ja eespool viidatud kohtuotsus Direct Parcel Distribution Belgium, punkt 39).
- 30 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb seega esitatud küsimustele vastata, et tolliseadustiku artikli 217 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sätestamata üksikasjalikku korda arvestuskande tegemiseks selle sätte tähenduses, jätab see õigusnorm liikmesriikide ülesandeks kehtestada üksikasjalik kord tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskande tegemiseks, ilma et nad peaksid oma siseriiklikes õigusaktides määratlema, millisel viisil tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskanne tehakse; arvestuskanne tuleb teha nii, et pädev tolliasutus märgib tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu täpse summa arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele andmekandjale eelkõige silmas pidades, et asjassepuutuvate summade kohta oleks arvestuskanne tehtud täie kindlusega ka maksukohustuslase seisukohalt.

Kohtukulud

- 31 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 82/97), artikli 217 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sätestamata üksikasjalikku korda arvestuskande tegemiseks selle sätte tähenduses, jätab see õigusnorm liikmesriikide ülesandeks kehtestada üksikasjalik kord tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskande tegemiseks, ilma et nad peaksid oma siseriiklikes õigusaktides määratlema, millisel viisil tollivõlast tuleneva maksusumma kohta arvestuskanne tehakse; arvestuskanne tuleb teha nii, et pädev tolliasutus märgib tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu täpse summa arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele andmekandjale eelkõige silmas pidades, et asjassepuutuvate summade kohta oleks arvestuskanne tehtud täie kindlusega ka maksukohustuslase seisukohalt.

Allkirjad